

Abonamântul

Pentru monarhie:
Pre an 6 fl., 1/2 an
3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:
Pre 1 an 18 frs., 1/2
an 9 frs., 1/4 an
4 frs. 50 cm.

Foia apare în fie-care
Sâmbătă.

Unirea

Foia bisericescă-politică.

Inserțiuni

Un șir garmond:
odată 7 cr., a doua oră
6 cr., a treia oră 5 cr.,
și de fie-care publica-
țiune timbru de 30 cr.

Tot ce privește foia
se adresează la «Re-
dacțiunea și Admini-
strațiunea Unirii»
în
Blași.

Anul I.

Blași 25 Iuliu 1891.

Numerul 30.

Dotarea Clerului nostru.

V.

(+) Amu disu în numărul pre-
cedent, că dacă cestiunea congruei
inițiată de guvern nu se va rezolvi de
locu sau se va rezolvi forte târziu,
atunci noi preoții romani greco-catolici,
cari chiar în interesul bisericeii și al
națiunii merităm o sorte mai bună,
trebuie să ne ajutăm noi de noi.

Cutezătoare vorbă! voru dice mult
din cetitorii nostri.

Cutezătoare, dar nu chiar impo-
sibilă! răspundem noi, și că avem
dreptate, ne vom sili să o dovedim
în numărul de față, cu care vrem să
și închiâm de o cam dată.

Înainte de tôte trebuie să observăm,
că nici prin minte nu ne trece, că noi
de noi am fi capabili a ne îmbunătăți
starea materială în scurtu timp și în
modu deplinu corăspundătoru raporturi-
loru actuale de vieță, ci credem numai
aceea, că progresive și în decursu de
mai multu ani putem crea preoților
lipsiți o dotațiune stabilă și mai bună,
decâtu cea de astăzi, așa încâtu ei să
nu fie siliți a trăi numai din mână în
gură sau să fie chiaru peritoru de fôme.

Că o putem face acăsta, vom
dovedi cu esemplu Archidiecesei nostre,
unde sôrtea Clerulu este dintre cele
mai misere, lăsându deschise colonele
„Unirii“ tuturoru soților de principii,
cari ar voi să arete, că ce se pôte face

în direcțiunea acăsta și pentru preoții
din diecesele nostre sufragane.

Este lucru în deobște cunoscutu,
că acei preoți ai Archidiecesei nostre
au stare materială mai bună, cari dis-
punu de porțiuni canonice mai mă-
rișore.

Deci ca să îmbunătățim sôrtea
Clerulu nostru ruralu, ar trebui să ne
ingrigim, ca după unu planu bine de-
finitu să cumpărăm porțiuni canonice
pretutindenea, unde nu se află de locu,
și să le înmulțim acolo, unde sunt
prea mici și nu aduc venitu destulu
pentru susținerea preoților.

Concedem și noi, că modulu de
a dota Clerulu cu porțiuni canonice
multora nu le va plăce sub pretextu,
că dacă astăzi fiecare funcționar
de statu își capătă dotațiunea în bani
gata, s'ar cuveni, ca și preoții să aibă
salare fixe. Dar noi suntem totuși de
părere, că acelu modu își are avan-
tajele sale mai însemnate, cari nu
trebuie să le scăpăm din vedere. Primă-
vera, vera și tòmna, va să dică în
partea cea mai mare a anulu, cându
preotulu trebuie să și cultive porțiunea
canonică, elu este silitu, vrându ne-
vrându, să vină în contactu cu cre-
dincioșii săi, cari îi cultivă pământulu,
și atunci are ocaziune a-i învăța multe
lucruri folositoare nu numai din ale eco-
nomiei rurale, ci și din ale credinței
și moralității. Apoi preotulu fiindu
avisatu în cultivarea porțiunii canonice
la spriginulu poporeniloru săi, nu ușor

și va separă interesele sale de ale loru,
ci de comunu le va identifica. În fine
cu câtu vine preotulu în contactu mai
desu cu poporeni săi, cu atâtu mai
ușor cunoste necasurile și suferințele
loru și va cercă să le delature. Acăstu
contactu însă este cu multu mai desu
la unu preotu, care își cultivă și elu
pământulu cu ajutorulu credincioșiloru
săi, decâtu la unu preotu, care șede în
casă și așteptă prima fiecărei luni, ca
să și facă quitanță pentru salaru.

Altecum dacă cineva nu s'ar un
cu părerea noastră, n'avem nimic în
contră, ca banii aceia, ce după părerea
noastră s'ar pută aduna în fiecare an
pentru dotarea Clerulu, să formeze
treptatu unu capitalu, din a căru in-
terese să se doteze în modu stabilu
preoții mai săraci, deși după părerea
noastră este mai siguru capitalulu elocatu
în avere imobilă, decâtu celu elocatu
în hârtii de statu sau la institute de
creditu.

Aici însă se ivesce întrebarea, că
de unde să scotem banii de lipsă la
cumpărarea de porțiuni canonice, re-
spective la formarea unu capitalu pentru
dotația stabilă a Clerulu?

Noi credem, că aceste isvóre nu
ne lipsesc cu totul.

Vorbindu adecă totu numai de Ar-
chidieceasă, credem, că Fondulu Bobianu,
menitu anume pentru dotarea Clerulu
săracu, ar pută contribui pre totu anul
suma de celu puțin 2000 fl. spre scopulu
amintitu. Împuținându-se adecă sub-

Feuilleton.

Amintiri de călătorie.

Constantinopolu, 2 Iuliu 1890.

Frate Isidore!

Amu eșitu erî după amădi din bazaru
cam tălbăciți de capu de larma cea multă.
Voiam să cercăm puțină odihnă spiritelor
nostre și revenă ochiloru nostri. Ne-am
pogorit decu la malulu Cornulu de aur, ca
să ne imbarcăm spre a trece printr'insulu
la delu, până unde vom pută. Imbarcându-
ne pre unu vaporu localu am trecut pre
lângă năile de răboi cele uriașe, dară ne-
plătite ale Turciei, și am lăsat Fanarul
de-a stnga și Balata cea spurcată (Ghetto-
ulu Constantinopolulu) de-a drépta. Mai pre
urmă am ajuns înaintea Eyubulu, cartierulu
celu mai apusenu alu Constantinopolulu. Aci
am debarcatu. Mai de multu în cartierulu
acesta creștinii nu pré cutezau să intre, și
cei ce totuși debarcau aci, o făceau străvestit,
orî dacă nu, atunci o faceau cu punerea capulu.
Acum de cându cu răboiulu ruso-turcu s'au

mai schimbatu împrejurările. Dară creștinii
nici acum nu cutéză a se aședa aci. Chiaru
și ceia ce cercetă cartierulu acesta, o facu
acăsta încă și acum cu frică și cu cutremuru.

Eyub e adecă cartierulu fanaticulu
turcescu. Aci e moșea, în care creștiniloru
li-se oprește intrarea sub pedepsă de mörte.
Aci s'a întâmplat, de și-a încinsu cuceritorulu
Mahomed II sabia mai înainte de ce ar fi
intratu în Constantinopolu ca învingătoru.
Aci se păstrează încă și astăzi ca o moște
sabia acăsta, sabia lui Osman întemeiatorulu
dinastiei turcesce. Se dice, că Ak Şemseddin,
însoțitorulu lui Mahomed II, ar fi aflatu aci
mormintulu lui Eyub stegarulu profetulu.
Dela acăstu stegar u și-a primitu cartierulu
acesta numele. Aci e și minaretulu, care-lu
zidiră Turcii lângă moșea lui Eyub cu sânge
creștinescu. Ca aducerea aminte a acestei
grozavenii să nu se ștergă, Turcii din cându
în cându renoescu spoiela cea roșie a mi-
naretulu.

Atâtu moșea câtu și mausoleulu lui Eyub
sunt incunjurate de grădinu cu verđișu forte
bogatu. Noi trecărăm pre lângă moșea și
printru privirile nu chiar binevoitoare ale
Mahomedaniloru și ne suirăm în cimiterulu
celu mare, ce se estinde aci apröpe dela

malulu Cornulu de aur pre colină la delu
Puține morminte mai prospete afli aci. Ma
toți musulmanii din Constantinopolu își cercă
adecă locu pentru odihna sa cea mai de pre
urmă în Asia în cimiterulu celu mare din
Scutari. Pare că presimțesc, că nu au locașu
stătornic în Europa. De aci din înălțimea
cimiterulu ne desfătarăm întru priveștiua,
ce se deschide spre răsăritu pre Cornulu de
aur în jos și spre nordu-vestu în liniștea
văii, ce și-au format o și-o nutrescu *apele
cele dulci ale Europei*. Așa se numesc riulu,
ce se vërșă în Cornulu de aur. Dară multu
nu am petrecutu acolo, căci singurătatea
care ne incunjură, orî câtu de liniștită eră,
totuși nu eră de așa, câtu să ne liniștescă
și pre noi. Nu ne puteam uita, că suntem
în Eyub. Ne-am rentorsu deci pre Cornulu
de aur în jos, ca să ne mai odihnim și
să ne recreăm în hotelu de osteneła dăleii.

Acestea s'au petrecutu erî. Eră astăzi
pornirăm pre unu vaporușu erăși pre Cornulu
de aur la delu. Ținta acestei escursii ne eră
Fanarul, acăstu cuib faimosu de vampiri ai
nămulu românescu. Până ce înaintă vapo-
rașulu strătăindu apele Cornulu de aur,
noi în butulu larmei, ce ne întâmpină din tôte
părțile, medităm asupra acelor vremi grele,

sidiile foarte numeroase, dar ca singuraticile foarte neînsemnate, cari se împart în fiecare an preoților mai săraci sub titlul, că au fost păgubiți, și adaugându-se la suma obținută pe calea acésta economiile, ce ușor s'ar pute realizá la acelu Fond, noi nu ne îndoim nici un moment, că suma de 2000 fl. nu s'ar pute obține în fiecare an și folosi la cumpărarea de porțiuni canonice sau la crearea unui Fond, din care să se facă o dotațiune stabilă și sigură pentru Cler. Bani crudați pe calea acésta, precum ori cine pöte pricepe, nu s'ar subtrage dela Cler, ci numai s'ar aplicá în mod divers de cel de până acum. Asemenea nu dicem, că pre viitor să nu se mai dea preoților nici un subsidiu, ci din contră li-se pot dá astu-fel de ajutoare din Fondul Bobian și pre viitor, însă numai la aceia, cari au avut pagube adevărate și însemnate prin grindină și foc sau alte întâmplări extraordinare, precum într'adevăr a dispus Fundatorul, sau cu alte cuvinte să se subtragă spre scopul îndigitat de noi numai acele subsidi, cari de present se dau de comun preoților nostri, fără ca ei să fi avut daună mai însemnată.

La suma de 2000 fl., ce s'ar destiná în fiecare an din Fondul Bobian pentru dotarea stabilă a Clerului nostru, s'ar pute adauge venitele anuale de cel puțin 200 fl., ce le aduc mănăstirile noastre rurale și mai virtos mănăstirea dela Stramba.

Asemenea s'ar pute adauge venitele stălelor canonice Bobiane pre timpul, cât acestea stăle sunt vacante. Computându adevă numărul canonicilor repausați dela întemeierea capitulului Bobian până astăzi, putem afirmá, că după un calcul mijlociu totu la al cincilea an devine vacant câte un stăle canonic, a cărui venit de un an de vacanță împărțindu-se pre cinci ani, ar dá un venit de cel puțin 200 fl. la an. Acest venit

s'ar pute întrebuința pentru dotarea stabilă a Clerului nostru, fără a se vătăm literale fundamentale, și acésta s'ar pute face cu atât mai virtos, că venitul stălelor canonice vacante ar trebui să se dea pentru fondul de congrua și în cazul acela, când congrua s'ar regulá în forma, ce o proiectează guvernul pentru totă țera.

O cuotă anumită pentru dotarea stabilă a Clerului nostru ar pute contribui în fiecare an și Dominiul metropolitan din Blăși. Avându în vedere împrejurarea, că Metropolitii nostri și mai virtos Escelența Sa actualul nostru Metropolit totu-deauna au ajutat din cassetă lor privată pre preoții nostri săraci, și considerându mai departe, că beneficiile episcopesci nici în Austria, unde s'a regulat deja congrua, nu sunt scutite de sarcina de a contribui una din de ce părți a venitelor anuale pentru dotarea Clerului, și că așa ceva se proiectează și în Ungaria, credem că nu esagerăm, când dicem, că Dominiul arhiepiscopesc din Blăși ar pute să dea pre fiecare an 1000 fl. pentru dotarea stabilă a Clerului nostru. Acésta sumă și pentru aceea nu ni-se pare mare, pentru-că neasemnat mai mare este dureră, ce o are Escelența Sa actualul nostru Metropolit de sörtea preoților săi, și acésta durere sperăm, că nici în viitor nu va lipsi din inimele Arhiepiscopilor nostri.

În fine suntem de părere, că — precum a dis în sinodul dela an. 1889 protopopul Ludoșului, — noi am pute înființa în Archidieceasa noastră o societate archidieceasană pentru asigurarea bisericilor, școlilor și altor zidiri parohiale în contra focului. Capitalul societății s'ar administrá foarte eftin de Cassa centrală archidieceasană, așa încât din venitul lui în totu anul am pute rupe după părerea noastră cel puțin 600 fl. pentru dotarea stabilă a Clerului archidieceasan. Acésta sumă nu se pöte dice esagerată, dacă con-

siderăm venitele frumoase, ce le are o asemenea societate în diecesa Strigonului, și dacă avem în vedere, că „Transilvania“ din Sibiu dá Archidiecesei pentru asigurările efectuate la dinsa în parohiile noastre un rabat anual de preste 300 fl.

Dacă computăm toate sumele specificate până aici, vedem, că în totu anul am pute procurá porțiuni canonice de cel puțin 4000 fl., ceea ce dacă s'ar efectui sistematic, în decurs de 50 de ani am mări valoarea porțiunilor canonice cu 200,000 fl. v. a., ér dacă am esoperá dela locul competent, ca și din adjutul regesc de 18,000 fl. să putem rumpe spre scopul acesta cel puțin 6000 fl., atunci în fiecare an s'ar mări porțiunile canonice cu 10,000 fl. sau în 50 de ani cu 500.000 fl. Departe să fie de noi cugetul, că în cele desfășurate până aici am fi aflat cele mai potrivite sau döră unicele mijloce pentru dotarea stabilă a Clerului nostru rural. Noi ne-am făcut numai detorința de publicisti, când am arătat, că totuși putem face ceva spre ajungerea unui scopu atât de nobil și salutar. Alții însă mai competenți decât noi voru sci mai bine decât noi, că ce trebuie să se facă în direcțiunea acésta.

Noi vom fi foarte mulțamiți, dacă vom fi produs în cetitorii nostri convingerea, că îmbunătățirea stării materiale a Clerului nostru rural este o cestiune, care așteptă cea mai grabnică rezolvire, și că bărbatul acela providențial, care o ar deslegá, și-ar câștigá merite neperitoare pentru biserică și națiune. Dea bunul Dumnezeu, ca cuvintele noastre debile și nepretensive să aibă rezultatul dorit!

Finea războiului vama. — Föea oficiösă din Budapesta în numărul său de Duminecă publicá trei ordinațiuni ministeriale, prin cari se ștergü măsurile excepționale luate în contra proveniențelor române, după ce România prin noul său tarif vama nu

cari s'au ridicat din Fanar, ca apoi să se descarce preste sentinela latină dela gurele Dunării.

Đilele acelea de grele asuprii au trecut, dară nu fără de a lăsá în urma sa triste aduceră aminte și rane grele. Și cea mai grea dintre ranele acestea este cea a desbinării bisericesci, rana aceea, carea nici până în ziua de astăzi nu s'a vindecat. Să fie ea öre atât de învechită, încât să nu se mai pötá vindeca? Strămoșii Grecilor din Fanar au fost aceia, cari au provocat desbinarea aceea, și ei au tras după sine și pre Români, ca după aceea să le sugă chiar și medua din öse. Și acum după ce Românii au scăpat de vampirii fanarioti, ei totuși nu încetază a se mândri cu moștenirea aceea tristă a Fanariotilor, ca și când ei ar fi îndreptățiți la moștenirea acésta, și ca și când desbinarea aceea nu ar fi fost și nu ar fi încă și astăzi blăstemul cel mai mare al nemului nostru. Dumneșle, ține-va încă vécuri orbia acésta?

Între meditari de acestea am ajuns în Fanar. Pentru ca să ajungá la patriarhie, ai să treci prin nise ulițe strimbe și cotite și pline de murdărie. Unii dicu, că numirea Fanar e forma prescurtată a cuvintului turcescu *Fenar*, ce însemná locu de murdărie. Îndreptățirea acestei etimologii o veđi aci cu ochii și o miroși cu nasul. Și aci în Fanar

au alungat Turcii mai pre urmă pre următorii lui Fotie și Cerularii, după ce i-au scos din Agia Sofia și după aceea și din alu doilea locu, în care se aședaseră. Acuși ajung într'o stradă cu ceva mai largă. Casele-sü spoite aci cu colöre întunecată, și acésta dá loculu o înfățișare posomorită și deprimătoare. Mergându mai de parte dai de un zid înălțioru, preste care câți-va arbori își înalță vérfurile. Zidulu acesta are o pörtă scundă. Treci prin pörta acésta și — te affi în fața Vaticanului din Roma nouă. Dar te affi de odata și în fața unei desamăgiri. Așteptați, să veđi aci minuni și să le admiri, și affi adevărea principiulu pururea adevăratu, că sumeția duce la cădere.

Asta e dară biserică aceea, carea Grecii o numesc *Biserica cea mare, Megali Ecclesia*? Ea e scundă, coperișul îi e de șindilă, și arborii din juru-i o facu, să semene a biserică sătenescă. Voiam să intrăm într'nsa. Biserica érá închisă. Dară ce nu pöte puterea bacșifulu? Ne-a observat fétulu și a grăbitu să ne deschidă biserică, spunându-ne într'aceea, că liturgia s'a implinitu deja, și că Panagiotatosulu, adica patriarculu petrece acum în vilegiatura sa de pre insula Chalchi, una dintre insulele Principiloru. I megali Ecclesia nu pöte să cuprindă mai multu de patru sute de persöne. Ea e scundă și întunecosă. Două

rënduri de colonne de lemnu o împărtescu în trei năi. Ceea ce e nou în biserică acésta, are importanță numai întru atăta, întru câtu aréta, câtu de mare a fostu căderea următoriloru nedemni ai sântulu Ioan Crisostomu. Să-ți scriu deci câte ceva despre lucrurile cele vechi, cari se cuprind într'nsa.

Fétulu ne-a arétat nise icöne vechi de mosaicu ale iconostasulu. Ele pörtă urme învederate de ale unui incendiu, din care au scăpatu. Fétulu ne-a spus, că urmele acelea datéză de pre timpul, cându Turcii au cuprinsu biserică Agia Sofia, căci iconostasulu întregu a fostu odiosu în Agia Sofia. De acolo Turcii l'au delaturat, érá mai târziu nu sci care sultanu l'a dăruitu éráși patriarchiei grecesci în semn de bunăvoință. Iconostasulu acesta e cu adevăratu un monumentu foarte prețiosu atât din privirea vechimii lui si a provenienței lui din Agia Sofia, câtu și din privirea materialulu și a lucrulu, căci elu e întregu cioplitu cu multă artă din lemnu de ebanosu. Icönele încă sunt în partea cea mai mare lucru mai modernu, căci Turcii le-au stricat mai pre toate implinindu porunca Coranulu, care nu concede credincioșiloru săi, să aibă icöne. Lângă una dintre colonnele din drépta e aședat un tron archierescu vechiu asemenă de lemnu de ebanosu și împodobit cu mosaicu filigran

mai supune proveniențele din Austro-Ungaria la o tractare mai aspră decât cele din alte țări. Tote ordinațiunile au intrat în vigoare în ziua publicării lor.

În înțelesul acestor ordinațiuni au încetat decît tarifele excepționale impuse mărfurilor din România; tacsele prescise la proveniențele române se voru scări pre jumătate; bucatele aduse la noi pentru măcinare se scutesc de orî ce tacsă; oprirea importului de rîmători, oi, capre și mel încetă, și numai precauțiunile profilactice voru fi de a se observă; legumele, pomele și plănteale asemenea voru fi tacsate după normele generale ale tarifului vamal; cu ună cuvînt tôte măsurile excepționale încetă, și cu acêsta răsboiul vamal, care de 5 ani a causat daune însemnate ambelor țări, e terminat.

Felicităm ambele guverne pentru acêsta măsură înțeleptă și așteptăm, ca guvernul nostru să caute piețe productelor noastre, ca astu-felul productele române să nu fie spre dauna productelor noastre, ci ca o concurență sănătoasă să contribue numai spre înflorirea economică a ambelor țări.

22 Iuliu 1889.

(+) Din cele ce s'au străcurat în lumea largă despre magiarisarea gimnasiului român gr.-catolic din Beușiu, scim, că ordonanța Ministrului de culte și instrucțiunea publică, prin care acesta a eliminat limba română ca limbă de propunere din clasele superioare ale acelu gimnasiu, și a înlocuit-o cu limba magiară, pörtă datul de 22 Iuliu 1889.

Diua, luna și anul acesta formeză epocă în istoria culturală a bisericei noastre și a poporului românesc de sub corónă sântului Ștefan, însă nu o epocă, la care privim cu bucurie, ci o epocă, de care ne aducem aminte cu inima sfășiată de durere.

Dacă am trăi într'ună stat de drept, precum le place liberalilor nostri dela putere a se lăuda înainte noastră și mai virtosă a străinilor, atunci noi nu am avea motiv de a mai reaminti ziua nefericită de 22 Iuliu 1889, în care s'a dat o lovitură atât de cumplită culturii noastre naționale și bisericei

noștre românești, pentru că în un stat de drept ar trebui să existe un for administrativ independent, care să judece despre legalitatea orî ilegalitatea ordonanțelor ministeriale, și acest for, dacă noi am fi apelat la el în contra ordonanței ministeriale, ar fi vădită aceea, ce vedem și noi cu toții, și aceea ce vede de bună samă chiar și Domnul Ministru, că adecă ordonanța lui este contrariă legilor existente sancționate de Maiestatea Sa, contrariă hotărîrilor preînalte referitoare la limba de propunere în gimnasiul de Beușiu, contrariă dreptului public al bisericei române gr.-cat. și contrariă chiar și actului fundațional, care a dat viață acelu gimnasiu, și astu-felul forul amintit ar fi declarat o ilegală și invalidă.

Noi însă nu avem la cine apelă în contra volniciei ministeriale, pentru că un astu-felul de for nu există, ér dacă am recurge la parlamentul țării, aci am găsi totu-deauna o majoritate, care în virtutea disciplinei de partidă joca, după cum îi cântă Ministrul.

Nouă decît nu ne rămâne alta de făcut, decât să protestăm pre tôte căile sus și tare în contra nedreptății și ilegalității comise de Domnul Ministru față cu un institut cultural românesc gr.-cat., și aceste proteste solemne să le renoim la fie care aniversare a zilei de 22 Iuliu 1889, până când ni-se va face dreptate, sau până când va cresce o generațiune nouă, care va suferi mai bine martiriul, de cât să executeze o ordonanță, care țintesce la nimicirea existenței noastre naționale și bisericești pre pământul acestei patrii apérate cu sângele și avutul nostru.

Am ajuns până acolo, în câtu avem neapărată lipsă de o astu-felul de generațiune, dacă vrem să mai existăm ca români și ca uniți. Acêsta generațiune va lucra întocmai ca Germanii catolici, cari mai bucurosă au suferit ocară, confiscare de bunuri, esiliu și mörte prin temnițele statului, de cât să se supună volnicilor lui Bismarck, sau ca mulți din preoții catolici din Ungaria, cari mai bucurosă plătesc amende și suferă în temniță, de cât să împlinescă voea arbitrară a Ministrului de culte și instrucțiunea publică

depusă în faimosa ordonanță despre botezarea pruncilor născuți din căsătorii mestecate.

Într'aceea de ziua de 22 Iuliu 1889 ne vom aduce pururea aminte spre rușinea acelora, cari ne silesc, să o amintim.

Revistă bisericească.

Roma.

Pelegrinajul internațional al tinerimii catolice va avea loc la finea lui Septembrie. Din tôte părțile lumii voru sosi tineri cu acêsta ocașiune, ca să vereză osămintele patronului lor ceresc a Sântului Aloisiu Gonzaga, și ca să dovedescă alipirea lor nestrămutată către Scaunul Apostolic. În 27 Septembrie toți pelegrinii voru cerceta mormintul Sântului Aloisiu. În 29 va fi audiință Papală în Vatican. În 30 va fi adunarea solemnă a tuturor pelegrinilor. În 1 Octobrie pelegrinii voru asistă la Sânta Liturgie, ce o va celebra Sântia Sa Pontifice în biserica Sântului Petru. În 2 Octobrie va fi închierea serbărilor și „Te Deum”. — Din Ungaria încă voru lua parte mulți dintre catolici la acele préfrumose serbări, și e probabil, că pelegrinajul, ce se va aranja cu acea ocașiune, va avea un succes deplin.

Portugalia.

O serbare frumosă s'a celebrat Duminică în 12 a l. c. în Lissabon. Atunci a fost consacrat de episcop vicarul apostolic din Mozambique, Msgr. Antonio José Barroso. Actul consacării l'a îndeplinit Cardinalul Patriarch din Lissabon, fiind de față toți ministrii, membrii ambelor camere, notabilitățile militare și renumiții călători africani Serpa Pinto, Paiva de Andrade și multă publică. La finea consacării Eminentă Sa ținu o vorbire pëtrunzătoare, arătând activitatea sublimă, ce o îndeplinesc misionarii catolici din Africa, și asemenea și misiunea națională pentru gloria patriei lor. Vorbirea a fost aclamată cu multă însuflețire de către cei prezenți.

și forțe frumose de fildis. Se dice, că de tronul acesta a rostit odinoră s. Ioan Crisostom cuvîntările sale făcend să strălucescă lumii elocința sa cea de aur. Se pöte, că e veritabil tronul acesta, dară faptu dovedit nu este, și cu greu s'ar și puté dovedi. Lângă zidul din dreapta apröpe de iconostasu ne-a arëtat fëtul nisce sicriuri vechi de moște. Ele voru să cuprindă trupul sântei Eufemie din Calcedon, pre cel al sântului Dimitrie și nisce moște de ale s. Apostolului Andrei.

Altariul e simplu și preste măsură pré sërăcutu pentru a fi altariul patriarchului icumenic. Preste totu așa se vede, că din sumele celea colosale, cari le-au trimis călugării fanarioși odinoră din principatele dunărene în Fanar, patriarchii puțin orî apröpe nimica nu au folosit spre mărirea lui Dumeșeu.

După tôte acestea îți poți închipui, că noi iute am gätat cu vizitarea bisericei catedrale.

Palașul patriarchal e zidit înainte bisericei spre mâna dreapta pre un teren cu ceva mai ridicat decât cel al bisericei. Planterenul e de pëtră, éră unicul etaj e de lemn. Întregu edificiul e spoit cu colöre sură forțe închisă. Elu e încunjurat de un zid mai puțin înalt decât cel din afară,

care încunjură palașul și biserica. Zidul acela interioru are o pörtă în mijloc și douë portițe de-o lature și de alta. Pörtă din mijloc stă totu-deauna închisă. În anul 1821 au prinsu Turcii pre patriarchul Gregoriu și fără de a mai face investigări și vorbă multă l'au spëndurat de pörtă acêsta. I-a fost eșit adeca faima, că și elu ar fi conspirat cu Grecii cei ce s'au rëscolat și se luptă pentru libertate. De atunci pörtă acêsta are să stea pururea închisă și astu-felul să fie cel din palaș un memento mori și să-i aducă aminte, că elu în înțelesul regulamentului electoral al patriarchului este unelta guvernului. Și elu totuși se numesce patriarchu icumenic. Ce ironie! Ț-ar veni să rîdă, dacă starea acêsta a lucrurilor n'ar fi de deplănsu. Chiaru ađi am cetit, că și Bulgarii din Rumelia cea dinaintea porților Constantinopolului s'au săurat de oblăduirea din Fanar și voru să-și primescă episcopi naționali în butul protestării patriarchului icumenic și a ambasadorului rusesc. Așa se vede, că lumea (icumeni) patriarchului acūși se va mărgini numai la Constantinopol.

Dară suntă aci și școli. Ai așteptă, să afi aci totu felul de școli superioare, și afi o școlă elementară cu patru clase. O, de anu avem noi în Blăși — firesce că nu câștigate pre aceeași cale — sumele acelea fabuloase,

cari le-au înghițit Fanarul, ce minuni s'ar împlini în cuibul nostru cultural! Edificiul acestei școle e destul de frumos. Dară — de-asupra icönei patriarchului e aninată în sala festivă a școlei icóna padișaului.

Știi tu, ce ne trecea prin minte la vederea acestei decădinte? Cum a cădutu din ceru luciferul celu ce rësăredă diminea! Sărobitu-s'a pre pământu, celu ce trimitea la tôte nenumirile. Și tu ai disu întru cugetul tău: În ceru mă voiu sui, de-asupra stelelor cerului voi pune scaunul meu, ședé-voiu pre muntele celu înalt, preste munți cei înalți, cari suntă spre mēdă nopte. Sui-mă-voiu de-asupra norilor, fi voi asemenea celu préînalt. Eră acum în rădă te ve pogori, și în temelile pământului. Cei ce te vor vedé pre tine, să vor miră de tine. De cuvintele acestea ale profetului ne-am adus aminte, cându am vădit, ce s'a alesu din patriarchia lui Fotie.

Acum însă értă, că trebuie să încheiu epistola. De-ai fi alergat și tu asemenea noue, ai fi cuprins și tu de dorul nostru de a odihni. Atăta îți destăinuesc, că epistola mea de mâne o voi începe cu selamlükul.

Victorü.

Constantinopolu.

Patriarchul *Dionisiu V* din „motive sanitare“ și-a dat deja de mai multă vreme abdicarea sa dela postul său de „patriarchu icumenic“, dară guvernul otoman a refuzat totu-deauna primirea abdicării. Acum totu guvernul în considerația „stării sanitare slăbite“ a patriarchului, a numit de coadjutoru patriarchalul pre mitropolitul din Heraclea, *Germanos*, dându-i putere deplină (!) spre împlinirea funcțiilor patriarcale.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Săptămâna trecută este avută în evenimente de mare însemnătate. — Parlamentul a început desbaterea specială a proiectului de lege referitor la reforma administrativă, și cu acesta s'a început din partea opoziției obstrucția de multă promisă. La desbaterea *titlului* au vorbit o mulțime de oratori, pre lungu și pre largu, firesce fără de a fi vorbitu despre titlu.

În ședința din 17 a prezentat ministru *Csáky* unu proiectu pentru modificarea articolului de lege XXXII din 1875 referitor la pensionarea învățătorilor poporali, în virtutea căruia dreptul de pensie se estinde și la învățătorii și învățătoarele dela școlile de pracsă de pre lângă preparandi, dela institutele umanitare, dela școlile inferioare de comerțu șcl., era *minimumul* unei pensii se stătoresce în 300 fl.

În ședința din 18 a l. c. ministru de justiție *Szilágyi* a prezentat unu proiectu importantu, în puterea căruia pre viitoru asupra alegerilor protestate de deputatū va avé să judece Curia, și nu ca până acum comisiunea verificătoare a casei deputaților. Ministru *Szilágyi* cu ocaziunea acésta a rostitu o vorbire forte interesantă, în care a caracterizat abuzurile electorale și a datu espresiune dorinței sale firme, ca acele abuzuri să se delature. Espunerile ministruului au fostu întimpinate cu aplause unanime.

Se vorbesce, că în ministerul de interne se lucră cu multă insistență la pregătirea proiectului de lege despre *judecătorile administrative*.

În urma acestora e probabilu, că opoziția vedându-și împlinite dorințele sale, va abstă dela obstrucție, și astu-felū e probabilu, că în luna viitoare parlamentul va puté începe feriile.

Frância.

În Frância éráși a isbucnitū o crisă ministerială, care însă s'a terminatū în timpu scurtu. Érá vorbă în cameră despre incuviințarea unu creditu de 600,000 frcs pentru lărgirea institutului politehnicu. Camera n'a voitū să voteze acésta sumă, și în urma acestui votu ministru-președinte a declaratū, că își va da abdicarea. Acésta declarațiune a produsū o surprindere forte mare în camera întrégă, cu atâtū mai virtosu, cu câtū puținū mai înainte reportase cabinetul unu succesu destulū de considerabilū în desbaterea asupra interpelațiunii deputatului *Laur*, referitoare la cestiunea pasapórtelorū dela granița Alsația-Lota-ringiană. Deputați din tóte partidele

grăbiră a asigură pre *Freycinet*, că votulū camerei nu însemnă neîncredere, și-lū rugară, să-și retragă abdicarea. La aceste insistențe dlū *Freycinet* și-a și retrasū dimisiunea. — Sesiunea camerei a fostu închisă.

România.

Crisa latentă, ce a esistatū în sinulū cabinetului românū, a isbucnitū și de o cam dată s'a și aplanatū. În locū de o schimbare radicală, precum se așteptă, crisa se va termină cu denumirea unu titularū pentru portofoliulū de justiție, care probabilū va fi dlū *Ghică Comăneșteanu*. Întrebarea însă e, că ore la tómnă, cândū se vorū întruni corpurile legiuitoare, puté-se-va susținé ministru actualū, sau va fi lipsă de o remaniere a cabinetului. Cu alte cuvinte crisa e amănată, dară nu resoltivă.

Sêrbia.

Mercuri în 22 a l. c. regele *Alexandru* a părăsitū Sêrbia, pentru ca să facă o vizită curților imperiale din *Petersburg* și *Viena*. În 24 a fostu sosirea în *Reni*, pre teritorū rusescū. De acolo cu trenū separatū a continuatū călătoria la *Kiev* și *Mosca*, unde va petrece două zile. În 27 a l. c. va fi sosirea în *Petersburg*, unde se vorū aranjă serbări strălucite întru onórea tinêrului rege. — Din *Rusia* regele *Alexandru* va veni să-și facă onorurile la augusta noastră *Curte domnitore*, și va fi primitū în *Ischl* asemenea cu onoruri și serbări pompoze. — Plecarea regelui și programulū călătoriei au fostu notificate în fôea oficiósă.

Bulgaria.

Presă continuă a se ocupă cu audiința, ce a acordat' o *Sultanulū domnilorū Nacevici* și *Vulcovici*, și unele foi în faptulū acesta voescū să vedă recunoscerea principelū *Ferdinand* din partea *Turciei*. *Ambasadorulū rusescū* din *Constantinopolū* *Nelidoff* a și făcutū întrebare la marele vizir în cauza acestei audiințe, dicendū că prin acestū faptū s'a vătématū tratatulū din *Berlin*. Marele vizir a răspunsū însă, că *Sultanulū* a primitū pre dlū *Nacevici* ca pre ministru unu statū suveranu, cum este principatulū *Bulgariet*.

Corespondințe.

I.

Comitatulū Têrnavei micē, Iuliu 1891.

Onorată Redacțiune!

În 5 a l. c. a sositū pre teritorulū comitatului *Têrnavei micē* noulū comite supremū *Mihailū de Horvath sen.* întimpinatū fiindū la granița comitatului „în hula *Mediașului*“ de vicecomitele *Gál* și de toți ampioiații dela administrație și justiție, precum și de proprietari nobili din comitatū.

În comuna *Blășieli* l'au așteptatū *Sași* din *Basna* cu banderilū și cu musică, care la însoțitū până la reședința în *D.-Sănmărtinū* între bubuitulū tréscurilorū.

În 7 a l. c. fiindū convocată o adunare generală estraordinară a comitetului comitatensū, vicecomitele a cetitū rescriptulū ministerialū, prin care se face cunoscută denumirea de comite supremū alui *Horvath*

Mihály, apoi propune o comisiune — în care a făcutū parte și unu romanū — ca să invite pre comitele a veni în adunare.

Venindū comitele în adunare, vicecomitele l'a prezentatū adunării, și după depunerea jurământului îndatinatū și-a ținutū vorbirea-programū, în care a accentuatū, că prelângă susținerea principuluiū idee de statū maghiarū doresce a vedé pre toți locuitorii acestui comitatū, între cari înțelege și pre locuitorii de rassa nemaghiară, cari facū *minoritatea* locuitorilorū (pre cândū după adevêrū din 84.000 romanū suntū 47% și sași 28%) îndestuliți.

După acésta vorbire l'a salutatū proto-notariulū *Fekete György* în numele ampioiaților și proprietariulū din *Cipău Gyárfás Lajos* în numele adunării și a locuitorilorū din comitatū.

Ridicându-se ședința s'au începutū prezentările din partea diferitelorū corporațiunii și a privaților.

Așa s'a terminatū și acésta festivitate — veți bine, ca tóte de felulū acesta — cu unū banchetū, la care au luatū parte 180 de persóne.

Fiindū noulū comite supremū unū omū mai conciliantū, ca antecesorele său, precum se vede și din aceea, că a făcutū visite pre la reprezentanții confesiunilorū din *D.-Sănmărtinū*, ne nutresce speranța, că lucrurile vorū mérgé mai bine ca până acuma, și cu noua denumire a ampioiaților va influință după putință, ca să fie și vre unū ampioiatū administrativū „românū“, căci de presente nu avemū nice baremū unū servitorū de cancelarie românū.

Corespondentulū.

II.

Timișóra, la 29 Iuniū 1891.

Multi Onorată Redacțiune!

Cu deosebită bucurie aducū la cunoscința On. Publicū, cum-că în serbătorile s. *Rusalii* resp. la 21 și 22 Iuniū st. n. a. c. s'a întmplatū actulū sântirii bisericei românescei gr.-cat. din comuna *Varadia*.

Credinciosulū poporū gr.-cat. alū acestei comune pre lângă tóte indigințele, lipsele, ce-lū apăsaū și incunjuraū, conservându-se, necontentitū întărindu-se și însușețitū fiindū pentru totū ce este creștinescū și nobilū, a luptatū sub drapelulū *Unirii* cu energie, abnegațiune și paciință timpū de 34 ani spre a-și realisă planulū de multū oftatū, respective de a-și edifică o biserică, carea ađi este decórea întregei comune. În 21 Iuniū diminéta la órele trei s'au datū trei salve de tréscuri anunțândū solemnitatea sântirii bisericei. Încă pre la órele cincē credinciosii îmbrăcați în haîne serbătorese așteptaū cu cea mai mare pietate începutulū actului de sântire. La órele 7^{1/2} de nouă anunțară trei salve sosirea *Rsmului* *Dnū* *protopopū Demetriū Rusū*, carele fu primitū cu ovațiunii din partea parochianilorū. La órele 8 întrégă asistința a plecatū din vechea capelă urmată fiindū de unū conductū mare, ducendū paramentele în biserică cea nouă spre binecuvîntare.

Aci îndată s'a începutū actulū sântirii asistândū pre lângă pontificantele *D. Rusū* și *Rsmulū Oravița*, parochii locali *M. O. Dni Vicențiu Popoviciū*, *Paulū Iorgoviciū* și ca lectorū *Dlū Romulū Iorgoviciū* teologū absolutū. După actulū sântirii s'a începutū sânta liturgie, sub carea corulū vocalū din locū a esecutatū întréga liturgie cu rară precisiune. La finea liturgiei *On. Dnū R. Iorgoviciū* teologū ab-

solută a rostii o cuvântare pre frumoasă, luând de temă scopul edificării și sfințirii biserice și exprimându multămită tuturor celor ce au conlucrat la ridicarea acestui edificiu măreț și pompos.

Séra la orele 9 reuniua de cântu și musică Unirea a aranjată sub conducerea Dnui teolog absolul R. Iorgoviciu Concertu și teatru cu următoarea programă: 1) Motto „Unii să fim în cugete, uniți cu Dumneșu”. 2) *Éta dîna triumfală*, cor bîrb. de Humpel. 3) *Rugăciune*, duet solo de Chiricescu. 4) *Rentorcerea victoriosă*, cor mixt de Bianchi. Tote piesele au succesu în modu neașteptat. În specialu corulu mixtu a debutat de totu frumosu, secerându aplause însuflețite. A urmat apoi „Vlăduțulu Mamei” comedie în unu act de V. Alesandri. Personele diletante au datu dovédă despre talentu deosebitu.

Luni a doua și de s. Rusali 22 Iuniu după serviciulu divin a eșitu afară procesiunea pre hotarul comunei, la care au luat parte aprôpe o mie de ômeni. Séra la orele 9 s'a aranjat un petrecere populară. Cu ocaziunea acésta luând parte la întréga festivitate, am observat, că poporul gr.-cat. din Varadia a ajuns la oreși care gradă de cultură nu inferioră, fiindu destoinic, capabil și aptu la totu ce este nobil și frumos. Onóre vrednicilor preoți Popoviciu și Iorgoviciu și învătătoriulu Petru Iorgoviciu. Dea bunulu Dumneșu, ca și alte comune să imiteze calitățile și însușirile, de cari se bucură acești credincioși.

Unu ôspe.

Contramemorandulu tinerimii magiare.

Tinerimea magiară dela școlele superioare din Ungaria a pregătit unu răspuns la gravaminele înșirate în memorandulu studenților universitari români din București, cu titlulu: „A magyar-románok és a magyar nemzet”. Fără de a ne pronunța de o cam dată asupra acestei lucrări, reproducem aici ceea ce scrie din incidentulu acestu contramemorandulu fôea catolicilor magiarî „Magyar Allam” în numărulu său din 25 Iuliu; cu atât mai virtosă, cu câtă acésta fôe nu arareori dă probe strălucite de șovinismă. Éta articolulu:

Tinerimea dela academiile și universitățile ungare a terminat răspunsulu la memorandulu acela, ce l'a fostu înaintat poporilor latine tinerimea română referitor la volnicile comise din partea magiarilor asupra românilor. Lucrarea tinerimii magiare este unu opă scrisă cu serioșitate, liniște, obiectivitate și amu puté dice cu aparatu sciințificu, unu opă, care represintă cu demnitate tinerimea noastră.

Causa însă, care a datu ansă la acésta lucrare frumoasă, adică cestiunea nefericită a naționalităților, nu-și află rezolvire nici de astă dată, pentrucă în Ungaria ce e dreptu statulu ca atare nu persecutéză naționalitățile, dară le persecutéză în numele aceluia singuraticu, și încă chiar și de aceia, cari ocupă funcțiuni publice; și chiar de aceia și răspunsulu acesta probabil va rămâne fără efect.

Esistă anume fapte, cari nu se pot nega.

Astă-fel de faptu este, că în Ungaria esistă o lege de naționalitate, a cărei determinațiuni nu se respectă.

Este unu faptu, că sistemulu electoralu și împărțirea cercurilor electorale sunt făcute cu intențiunea, ca părțile locuite de români să trimită câtă mai puțin, érză părțile locuite de magiarî câtă mai mulți deputați. Nisce orașele magiare neînsemnate cu 200—300 voturi aleg deputat separat, pre cându pre airea abia pre 5000 de alegători români cade câte unu deputat. Acésta este o nedreptate, care pre magiarî ce adevărați îi dore mai multu.

E unu faptu, că în părțile locuite de naționalități bojgăe o armată întrégă de am-

ploniați, cari în numele statulu ungaru comit felu de felu de volnicii, însă nici pre departe din zel pentru idea de stat magiaru, ci mai multu pentru ca în urma conflictelor provocate de dînșii să se potă face cu ajutorulu foilor șovinite martiri, ca astă-fel să potă cere prin părțile locuite de magiarî sau chiar în capitală oficii mai bune.

Este unu faptu, că guvernulu ungurescu nu are taria să pedepsescă cu totă rigôrea asemeni uneltiri, și abia se va puté află unu amplotat, care să fi fostu pedepsit pentru volnicile lui.

E unu faptu, că așa numitul kultur-egylet ardelenescu purcede cu multu mai provocatoru, decâtu cum i-ar fi ertat să facă chiar în interesulu bine priceputu alu magiarismulu, și ungureanulu se scandaliséză formalu la vederea urei aceleia neîmpăcate, ce o manifestéză câte unu magiaru ardeleanu la auțulu simplu alu numelu de românu.

S'ar mai puté înșiră încă o serie întrégă de aparițiuni, cari tôte aréță, că legea de naționalități nu o respectéză o parte a magiarilor, ma nici chiar auctoritățile înseși, și în urmarea acestora și după memorandulu tinerilor magiarî rămâne nestrămutată trista realitate, că deși statulu magiaru ca atare nu urmăză față de naționalități o politică agresivă, cu tôte aceste în faptă naționalitățile sunt pre cale artificială eschise, și cestiunea naționalităților esistă.

Cestiunea acésta numai o singură deslegare corectă poté să albă, și anume prin stimă și iubire împrumutată. Afirme-se statulu ungaru cu totă energia, pedepsescă chiar cu môrtea pre aceia, despre cari se va puté dovedi infidelitatea, pedepsescă pre toți agitatorii și neascultătorii, dară să respecteze mai întâi însuși legile, și nu facă excepțiune întru împărțirea drepturilor față cu naționalitățile, cându sarcinele la toți le împarte într'o formă.

Societatea are detorii încă și mai mari. Nisuescă societatea magiară a câștigă naționalitățile, pre Români, pre Slovaci. Într Ruteni nu esistă cestiunea de naționalitate, ma nici în Maramurêșu, pentru-că acolo inteligența nu se întorce cu gréță dela acela, care nu vorbește limba magiară. Iubirea acésta împrumutată ar valoră mai multu decâtu ori ce, și dacă separatismulu socialu nu s'ar cercă pre tôte terenele, atunci și ultraiștii naționali aru vorbi la pârți surdi.

Fie tinerimea școlilor superioare ungare propagătorea acestu spiritu. Acelu tineru magiaru, care pre unu colegu alu său de altă limbă flă introduce în societatea magiară, și nu voesce să-lu desbrace de limba lui, ci numai pre lângă aceea voesce să-lu învețe și limba magiară și să-lu împrutinescă cu societatea magiară, câștigă mai multu merit decâtu o sută de patrioți de aceia, cari alungă și înstrăineză dela noi pre aceia, pre cari amicitia i-ar aduce la noi.

Patriotismulu nostru nu poté să-lu tragă la îndoielă nimeni, și de aceea cu dreptu cuvintu am putut să le spunem acestea din incidentulu lucrării nobile și demne de stimă a tinerimii magiare.

Să nu permitem, ca să fie atacată idea de stat, dară să nu permitem nici aceea, ca în numele aceleia să se comită atentate și volnicii.

Éta articolulu întregu fără comentariu. Fie ca aceste idei să străbată în inimile tuturor, și atunci asigurăm pre compatrioții nostri, că în noi voru avé frați adevărați în bine și în rău.

Convocare.

La adunarea generală a despărțământulu XX (Blași) alu „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporulu român”, carea se va ține în Blași în 1 Augustu a. c. st. n. la 10 ore a. m. în sala cea mare dela „Hotel Univers”, sunt invitați cu onóre toți membrii și spriginitorii literaturii și culturii poporulu român.

Obiectele voru fi: 1. Reconstituirea subcomitetulu. 2. Alegerea directorulu. 3. Înscrierea de membri noi. 4. Eventuale propunerii.

Blași, 23 Iuliu 1891.

Delegatulu din partea directorulu:

I. Germanu,
prof.

Noutăți.

Din Archidieceșă. Dnă Laurențiu Pascu, clericu abs. a fostu numit cancelistulu metropolitanu.

Adunarea generală a „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporulu român” pentru anul curentu este convocată în opidulu Hațegu pre 4/16 Aug. și zilele următoare. Cu ocaziunea adunării va fi în Hațegu și o expoziție de manufacturi române, de produse economice și alte obiecte.

Expoziția din Timișoara s'a deschis cu mare solemnitate Duminică în 19 l. c. la 9 ore a. m. fiindu de față ministrulu G. Baross, protectorulu expoziției, și unu publicu foarte numerosu. Ministrulu, răspundendu la alocuțiunea vice-comitelu Deschan, a dîșu, că acésta va formă închierea expozițiilor provinciale, până la expoziția, ce crede, că se va aranjă în Budapesta cu ocaziunea serbării milenielu.

Spre sciință. Ca să vedă publiculu românesc, cum propagă „ortodocșii” iubirea și buna înțelegere între „frații de același sânge”, reproducem aici unu pasagiu dintr'o corespondință publicată în Nr. 70—1891 alu foii oficiose „ortodocse” din Sibii:

»Nenorocita de unație... Numai decât începura cu agitațiunile, proselitismulu fu pus la ordinea zilei și prin mijloce josnice și demoralisătore precum promisiuni seducătore d. e. că dacă ai nostri trecu la unație, Blașulu le va face biserică și ei nu voru trebui să contribuie nimicu, ba și salariulu preotulu se va reduce; și prin beuturi spirituoșe începura o adevărată manevră în rândurile credincioșilor ortodocși.

Manevra acésta, precum s'a adevărit deja, se urmă cam așa: Preotulu gr.-cat. câștigându vr'o 3—4 dintre cei mai slabi gr.-or. pre partea sa și l'a numit apostoli. Apostolii venau după gr.-or. și pre cari îi prindeau, îi duceau la curatorulu bisericei gr.-cat., care apoi cu ajutorulu arginților din vistieria lui Iuda, îi fericea în purgatoriulu lui Itzig din sat.

Rusină chiemare! Josnică apostolie! Dar ce să le faci? Dela parola lor: »Scopulu sfințesce mijlocele» nu se potă abate.»

Adeca neuniții, după mărturisirea foii ortodocse totu în acésta corespondință, vrea să trecă la unire, pentru ca să scape de speșele împreunate cu zidirea bisericei, și totu uniții sunt de vină!

Concurse pentru stațiuni docentale. — În Archidieceșă. Protopopiatulu Catinei cu terminulu de 10 Augustu: Balda, st. cantor-docentala. Emolumente: 200 fl. și cuartiru. Camarașulu deșertu, st. cant.-docent. Emolumentele: 200 fl. și cuartiru. Năoiu, st. cant.-docent. Emolumentele: 240 fl. și cuartiru. Șarmășulu mare, st. cant.-docent. Emolum. 200 fl. și cuartiru. Șopteriă, st. cant.-docent. Emolumente: 200 fl. și cuartiru. Tușin, st. cant.-docent. Emolumente: 210 fl. și cuartiru. — Protopopiatulu Sibiulu cu terminulu de 15 Augustu a. c. Sibii, st. cant.-docent. Emoluminte: 250 fl., 7 metri cubicu lemne de focu și cuartiru. Borta, st. docent. Emoluminte: 200 fl. și cuartiru. Bradu, st. docent. Emoluminte: 200 fl. și cuartiru. Buia, st. cant.-docent. Emoluminte: 212 fl. și cuartiru. Săldorfu, st. cont.-docent. Emoluminte: 200 fl. și cuartiru. — Protopopiatulu Coșonei cu terminulu de 15 Augustu a. c. Gădălmă, st. cant.-docent. Emoluminte: 200 fl. și cuartiru. — Protopopiatulu Blașulu, cu terminulu de 15 Augustu a. c. Obregia, st. cant.-docent. Emoluminte: 200 fl. și cuartiru.

Cununie. Dnă Dr. Laurențiu Popu, avocatulu în Abrud, la 23 l. c. s'a cununat cu dșora Elvira Făgărășanu din Făgărășu.

Concertu. Aflăm, că în 1 Augustu st. n. serbătorea s. Ilie se va aranjă în Blași sub conducerea dnui prof. I. Murășanu unu concertu, care promite a fi prea interesant. Avisu publiculu interesat.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mihael Eminecu.

Studiu critic.

(Continuare.)

Să mergem la alte poezii ale lui Eminescu. La pag. 17 din același volum se începe poezia intitulată: *Melancolia!*

Îndată ce cetim titlul poeziei acesteia, ne așteptăm, ca poetul să ne descrie starea sufletescă a unei inimi sâmbătoare cuprinsă de o adâncă durere óre-care. Și cu cât durerea va fi mai mare și cauzată unui sâmbătoare mai nobil și mai înalt, cu atât impresiunea, ce o va face poezia asupra noastră, va fi mai vie și mai adâncă, dacă poetul va fi în stare a o și exprima în un mod pîntrîndător.

Și acum ce aflăm la Eminescu în poezia aceasta? Întâi și mai întâi, ca și cum și-ar invoca musa, se adresază către lună, și-i dă, să dormă, căci luna mai curînd va căde din cer, decât să lipsescă ea din vre-o poezie mai însemnată lui Eminescu, așa câtă dacă am voi să facem o glumă, i-am pute dice: poetul cel lunatic. Apoi ne spune, că lumea stă „în promorocă” și numai întirimul „vighiază”. Beții morți din cîntirimuri! Eminescu i-a făcut pîzitori de noapte! După aceea vede o ciuică „sură”, cum se aședă pre o cruce „strîmbă”, aude clopotnița „trosnîndă”, toca isbindu-se și dracul lovindu-se de o aramă. Apoi ne spune, că în cîntirim stă o biserică cu ferestrele sparte, de ține vîntul, și cu iconostasul rîș. Pînă aici nici vorbă nu-i de melancolie, și poezia ar merită mai bine numele de: „Spaima de noapte în cîntirim”. La capetul poeziei se pune serios, să ne descrie melancolia sa. Etă cum! Dice, cumcă cînd cugetă la viața-i trecută, i-se pare că numai i-o enareză altul, așa îi vine de străină, și rîde de totu ce acest altul îi spune din ea, va să dîcă e voicos și nu melancolic. Și cu acesta se gată poezia. Astî-felî în totă poezia acesta nu ne descrie din melancolie chiar nimic.

Și totuși dl. Gherea și poezia acesta de totu greșită, ma absurdă la pag. 148 din criticele sale o aduce ca pre un model de descriere al lui Eminescu. Dice adecă dl. Gherea, că dacă suntem cuprinși de melancolie, atunci interesul pentru viața scade, și ne cuprinde o nepăsare față cu ea, și pentru aceea lui Eminescu îi vine să rîdă, cînd cugetă la viața. Da, dîcem și noi, că în melancolie devenim nepăsători față cu viața noastră. Trebuie să deosebim însă nepăsarea acesta în nepăsarea pentru viața din viitor și nepăsarea pentru viața din trecut. Cînd sum melancolic, atunci nu mult mă mai interesă, că mai trăi-voi pre pămîntu sau ba; ma dacă melancolia e de totu mare, nice nu-mi trebuie să mai trăiesc pre pămîntu în viitor, căci traiul acesta nu-mi mai causăză nici o bucurie. Nu stă așa însă cu viața din trecut. Față cu acesta nu pot fi nepăsători. Căci chiar viața asta din trecut trebuie să aibă ceva în sine, ce m'a făcut melancolic. Și cînd acestu ceva îmi vine în minte, nu pot fi nepăsător, ci chiar din contră sum pre păsător, cât nice în minte nu voesc să-mi mai vină, necum să-mi vină a rîde, cînd aud de el, cum îi vine lui Eminescu. Starea sufletescă a melancolicului este, că nu-i trebuie viitorul, pentru-că trecutul îl face să credă, că viitorul îi va fi trist. Pentru aceea melancolicul fericesce pre cel morți, căci aceștia n'au să mai trecă prin viitorul trist, ce-l așteptă pre el, ma fericesce pre toți aceia, pre carî nu-i așteptă, ce-l așteptă pre el.

Vivite felices, quibus est fortuna peracta

Iam sua: —

Vobis parva quies, nullum maris aequor arandum,

diseru plîngîndu melancolicii Troianii alui Virgiliu cătră cei ce nu aveau să mai înfrunte atăta marea ca ei. A vedé însă un om trist și „melancolic”, fără ca să i-se

fie întimplat ceva în trecutul mai depărtat sau mai de-aprópe, cât să aibă temere fundată de viitor, ma încă rîde de trecutul acesta, însemnă a vedé un om trist fără causă. Și așa e melancolicul lui Eminescu din poezia acesta, va să dîcă cât se pôte mai absurd. Căci ce pôte fi mai absurd, decât dacă dîci, că ești melancolic, și totuși să rîdi, cînd cineva îți spune cauza melancoliei. Și este curios, că bietul Eminescu nimicu n'a afectat mai tare ca melancolia. Pôte că Eminescu a reflectat mult la adevêrul exprimat de Goethe:

Zart Gedicht wie Regenbogen

Wird nur auf dunklem Grund gezogen,

Darum behagt dem Dichtergeist

Das Element der Melancholie.

Și așa și-a și dat totă silința, ca să-și însușescă melancolia, ca un fond închis, pre care să-și depingă imaginile, ce i-le inspiră sîmțirile sale. Și totuși n'a fost capace nici barîm a o descrie în câteva versuri.

Melancolia este refugiul durerii, o umbră óre-care sufletescă, în care ne retragem pentru a ne alina încât-vă durerea, un loc de repaus, spre a odihni puțin în valea plîngerii. Hei dar durerile în valea acesta a plîngerii sînt tare multe, deși nu toți le sîmțesc tóte. Cu cât însă un suflet este mai nobil, cu atât sîmțesc mai multe din ele, căci sufletele nobile sîmțesc și durerile acelea, carî trec preste inimele sufletelor de rînd, fără ca să pótă străbate în ele. Acesta e cauza, pentru care dela sufletele nobile melancolia nu se depărtă de totu nice cînd în viața, căci acestea totu-deauna sîmțesc ceva durere, nu atăta pentru sine, cât pentru altî, pentru omenime, pentru sórtea și durerile ei, cel puțin a aceleia, carea este în jur și pre carea o cunosc. Melancolia acesta nobilă o descrie forțe frumosu Lenau în o singură strofă, cînd dice:

Du geleitest mich durchs Leben

Sinnende Melancholie!

Mag mein Stern sich strahlend heben

Mag er sinken — weichest nie.

Bietul lui Eminescu însă îi vine gustu de melancolie, numai cînd o ciuică „sură” se aședă pre o cruce „strîmbă”, cînd clopotnița trosnesce, toca se isbesce și dracul se lovesce nu știu de ce. Și atunci așa e de „melancolic”, de îi vine să — „rîdă”.

La pag. 101 din același volum publică dl. Maiorescu o poezie alui Eminescu scurtă, numai de 6 rînduri, însă forțe confusă. Poezia acesta are de basă idea monologului lui Hamlet din Shakespeare despre problema esistenței după morțe. Cele 6 rînduri sînt următoarele:

„Se bate mezul nopții în clopotul de aramă

„Și somnul vameșu vieții nu vré să-mi té vama.

„Pre căi bătute adese vré morțe să mă pórte

„S'asemînu într'olaltă viața și cu morțe.

„Ci cumpîna gîndiri-mi și ași nu se mai schimbă

„Căci între amîndoué stă neclintita limbă.”

Precărî putem vedé în confusiunea acesta de idei, poetul voesc să ne spună, că cugetă tare mult la aceea, că óre care e mai bună, viața sau morțe? Și nu se pôte decide. Cel puțin așa dîce. În faptă însă este decisu pentru viața, pre carea totuși o aflatu mai bună ca morțe, căci altu-cum aflîndu, că e mai bună morțe, pôte că de mult ar fi pus capet vieții. Pre dreptul dară ne-am așteptă, ca să ne spună și cauza, pentru carea nu se pôte decide nici pentru viața, nici pentru morțe. Tăcerea deplină despre cauza acesta nu se pôte nice de cum escusă cu aceea, că precum dîce un lăudător alui Eminescu, dorința morții și dorința vieții sînt în poezia acesta neutralizate, și neutralizarea acesta voesc poetul să o cante. Nu se pôte escusă, pentru-că neutralizarea acesta trebuie să fie efectul unui proces psihologic în sufletul nostru. A unui proces, în care după multă luptă între

doué dorințe, una față cu viața și alta față cu morțe, neputîndu nice una învinge, în urmă au ajuns la un armistițiu, la un ecilibriu, la o neutralizare óre-care. De unde dacă poetul voesc să ne spună, că doué dorințe în el sînt neutralizate, de nu voesc să fie absurd, trebuie să ne spună și cauza neutralizării acesteia. O atare causă are de comună multă poezie în sine, fiind-că ne pune înaintea ochilor o luptă internă puternică. A dîce însă, că nu te pótă decide nici pentru una nici pentru alta, în casul acesta nice pentru viața, nici pentru morțe, fără de a spune cauza, că pentru ce nu te pótă decide, însemnă a nu dîce chiar nimic. De unde abstragîndu dela alte scăderi Eminescu în poezia acesta dîce numai atăta, cât ar dîce un om cu cuvintele: *nu pot pentru că nu pot, nu vré, pentru-că nu vré*; va să dîcă chiar nimic.

A voit Eminescu în poezia acesta să imiteze pre un mare geni, pre adîncul psihologu Shakespeare, și s'a trezit cu o caricatură, despre ce se voru convinge cetitorii îndată ce imitațiunea o voru alătură cu originalul.

„To be, or no to be, that is the question” — A fi, sau a nu fi, acesta e cestiunea. Astî-felî își începe Hamlet renumitul sîu monolog, în care tracteză cestiunea cea mai înaltă și mai importantă, nu a sa ca individ, ci a genului omenesc întregu, cestiunea despre destinul omului după desfacerea trupului, de care nu se pôte apără nimeni, cestiunea, că óre mai bună e viața sau mai bună e morțe. Și cumpîndu bine tóte, Shakespeare ajunge la conclusiunea, că viața o scim cum e, nu scim însă, cum va fi morțe, și așa în confusiunea, în perplesitatea, în nesiguranța acesta lăsamu de-o cam dată viața să curgă mai departe ca la totu casul mai bună ca morțe. Însă Shakespeare cu tare multă poezie ne descrie întregu procesul psihologic, prin care trece, și resonamentul, ce-l face omul, pînă ce ajunge la consciința acesta.

„A murî,” dîce Shakespeare prin Hamlet mai departe, „însemnă a dormi, și nimicu mă multu. Aci însă, cî în somn se finesce durerea inimii și mile de lovituri, carî sînt moștenirea noastră, este un scopu cât se pôte mă de doritu. A murî însemnă a dormi — a dormi! Pôte că și a visă! Da! Aci e capul lucrului! Acea, că nu scim, că în somnul acesta ce visuri ne voru cuprinde, după ce am aruncat josu, ce e pămîntesc de pre noi, ne silesc să stăm în locu. Aci e cauza, pentru care miseria pôte trăi atăți ani. Căci cine ar suferi batjocura și sbiciul timpurilor, asuprirea puternicilor, maltratarile superbilor, chinul iubirii desprețuite, întărziarea dreptății, batjocura și disprețul meritului modest și tăcutu, dacă omul cu un ac s'ar puté străpune pre sine însuși și odihni în locu? Cine ar mă purtă vre-o sarcină, cine ar mă geme și ar mă asuda în ostenele vieții? Numă frica de ceva după morțe — țera nedescoperită, din carea nu s'a rentorsu nice unu căltor — ne face, ca mă bucură să purtăm relele, ce le avem, decât să fugim pôte la altele necunoscute.”

Cine cetîndu admirabilul acesta monologu nu va sîmți numai decât profundul, frapantul adevêru, ce se cuprinde în el? Cine nu va sîmți numai decât, că aici Shakespeare prin gura lui Hamlet vorbesce din inima fiecărui om, și nu face altu ceva, decât că exprimă un adevêru, ce l'am avut toți în noi, un adevêru, ce ne conduce pre toți în viața, deși nu suntem consci despre el; după ce ni-l'a arêtat însă el cu degetul, îl vedem îndată cu toți. Căci aceea este natura multor adevêruri, ce zac ascunse în sufletul nostru, că dacă le descoperă un singur om, și ni-le arêtă, numai decât le vedem cu toți și ne mirăm, cum de mai înainte nu le-am vedut. Lucrul stă ca și cu planșii de pre cer. Toți planșii se mișcă în sferile ceresci, și

astronomii nu-i vedu. Cându însă unu astronomu agerü descopere pre unulu, atunci arătându-i loculü, îndată îl vedu și toți ceilalți astronomi, și se miră, că ei mai înainte nu l-au vedutu. Însă chiarü în aceea stă puterea geniului, că vede acolo, unde alții nu vedu, deși le este înaintea ochilorü.

Shakespeare și-a pusü întrebarea, că mai bună e viața ori mai bună e mörtea? și ne și răspunde, că la totü casulü e mai bună viața, fiindü-că e cunoscută, precändu mörtea e necunoscută. Și apoi avëntându-se la o contemplare admirabilă și sublimă a vieții ne spune și cauza, pentru care trebuie să dea răspunsulü acesta.

Eminescu încă și-a pusü aceeași întrebare, căci veți dömnne a voitü să nu rămână înderëptulü lui Shakespeare. Cândü e vorba însă, să ne dea unü răspunsü și elü, atunci ne dă răspunsulü, ce-lü dă școlarulü, care nu și-a învățatü prelegerea, va să dică, că nu ne pöte răspunde. Cândü este vorbă apoi, să ne spună, că pentru ce nu pöte să ne răspundă, atunci ne plătesce cu răspunsulü, că erăși nu e în stare să răspundă, că pentru ce nu pöte să ne răspundă la întrebarea, ce nu l'a silitü nimeni, să și-o pună.

E bine, însă atunci pentru ce a mai umblatü să imiteze pre unü Shakespeare? Și din această se vede, cătă a fostü de neputinciosü în cugetarea poetică. Căci puterea cugetării unü omü se vedesce tare bine în aceea, că pre cine își propune a imită, după ce și-a măsuratü odată puterile sale. Câte mediocrități nu și-au propusü să imiteze pre Homer, și numai Virgiliu a putut'o face. Eminescu însă escentricü și aici ca totü-deauna, nu numai că și-a propusü să imiteze pre unü Shakespeare, ci și în Shakespeare și-a alesü unulu din monolögele cele mai sublime. Ca și Hamletulü lui Shakespeare își pune și elü întrebarea: „*To be, or no to be, that is the question = A fi, sau a nu fi, această e întrebarea!*” Și apoi ne răspunde, că nu pöte răspunde la întrebare, cândü dice, că „*cumpëna gândiri-mi și ați nu se mai schimbă*”. Cândü ajunge apoi să ne spună barëmü, că pentru ce blăstämata aceea de „*cumpëna a gândiri și ați nu se mai schimbă*”, atunci ne plătesce cu motivulü comicü din versulü comicü: „*Căci între amëndouë stă neclintita limbă.*” Românulü în umorulü lui la această îi dice: *Susü măciuca, josü nimica!*

(Va urmä.)

Aventurele ultimului Abencerrage.

Novelä de F. R. Chateaubriand.

(Continuare.)

„Sä mergemü mai departe! Așa a voitü Dumneđeu! Incurăgiați-vë! Aü dorä nu sciți, că chiarü Franciscü I e prinșonerü în Madridulü nostru? Dumneđeu așa a voitü!” Și elü descoperindu-și capulü și făcëndu-și cruce, își îndemnă catirulü la mersü. Și Abencerragele încă își lăsă animalulü sën să mergicü înainte dicëndü: „Așa a fostü scrisü!” Și ei călăriră apoi în josü spre Granada.

Drumulü îi duceä pre lângă frasinulü renumitü prin lupta dintre *Musa* și guvernatorulü Calatravei, întâmplatä sub ultimulü rege alü Granadei. După ce trecurä apoi prin promenada Alanida, intrară în cetate prin „pörta Elvira”. Călăriră pre Rambla în susü și ajunsërä în curëndü la unü locü, care erä încunjuratü jurü împrejurü cu case edificate în stilü mauricü. Aici erä aședatü unü Chan pentru Maurii africani, cari ocupându-se în măsurä mare cu negoțulü de mëtasă, viniaü în numărü mare la Granada. Și conducătorulü aici îl aduse pre Aben-Hamet.

Abencerragele erä cu multü mai mișcatü, decâtü sä pötä aflä odihnä în noua sa locuință; elü nu a pututü surprima sentimentele, ce-i chinuiaü inima, și de aceea a pärășitü în međü de nöpte casa pentru a rätëci prin stradele Granadei. Elü încercä a recunöscë cu ochii saü cu mânilë câteva dintre monumentele, pre cari bërâuü așa de multe ori i-le-au descrișü. Pöte că această casä înaltă, a cărei ziduri din cauza întunecimii nu se puteau bine deosebii, a fostü odinioară locuința Abencerragilorü; pöte-că acesta a fostü loculü, pre care s'au petrecutü serbările, prin cari gloria Granadei a fostü reslätită preste töte țerile; aici viniaü pöte cete de căläreți în vesminte bogatü împodobite cu aurü; aici se apropiaü galerele acoperite cu arme și flori, bälauri, cari scuipaü focü și cari ascundeau räsboinicii în corpurile lorü: invențiunü ingenioase, servindü plăcerii și galanteriei. . . .

Dar vai! în loculü tonurilor melodioase ale *Anafinelorü*, în loculü trompetelorü și în loculü cântecelorü de amorü domniä o liniște mormentală. Cetatea pustie avea alți locuitori, și învingătorii odihniaü pre așternutulü învinșilorü. . . .

„Acești Spaniolii sumeți,” strigä junele bärbatü fără de voce, „dormü în casële, din cari aü isgonitü pre strămoșii mei, ér eü, eü unü Abencerrage, staü de pazä, necunoscutü, uitatü și pärășitü pre pragulü palatului strămoșilorü mei!”

Aben-Hamet meditä apoi asupra destinelorü omenesci, asupra schimbării sorții, asupra căderii staturilorü și în sfärsitü asupra Granadei, care surprinsä de inimiä în vârtejulü plăcerilorü și a petrecerilorü, trebuia să-și schimbe ghirlandele de flori cu lanțurii grele de ferü. Cetățenii, cari trebuira atunci să-și pärăsescä casële în vesminte de serbätöre, elü îi asemëna cu öspeții, cari de-odată printr'unü incendiü aü fostü alungați din loculü petrecerii îmbrăcați cătă se pöte de reü.

Töte aceste tablouri și gânduri triste turburarä cât-va timpü mintea lui Aben-Hamet. Atinsü durerosü elü cugetä mai întâiü la aceea, cum să-și ducä în deplinire planulü, care l'a îndemnatü a veni la Granada. Ivirea dorilorü ñilei îl surprinse totü pre stradä. Elü se rätëcise. Așa cum umblase pre stradele orașului, se depärtase tare de Chan, și ajunse în unü suburbii dositü. Totulü durmiä, nici chiarü celü mai micü șgomotü nu conturbä liniștea, ce domniä pre strade; ușile și ferestrele erau încuiate, și numai cântatulü unü cocoșü din cartierele seracilorü anunțä rentörccerea ostenelei și a lucrului.

Dupä o umblare mai îndelungatä Aben-Hamet aüdi o ușe deschidëndu-se; elü vedü eșindü o femeie tinërä, care erä îmbrăcatä apröpe ca o reginä gotică, așa cum le vedemü depinse în vechi tablouri. Unü corsetü negru brodatü îi încingeä talia-i delicatä, și unü velu finü îi acoperia obrazulü. Acestü velü împäturatü în partea dinainte și strinsü sub bärbie erä ținutü cu mâna stingä așa, cătă ochii cei mari și gura-i cu buzele purpurii se puteau observä. Ea erä însoțitä de o duenä și de unü servitorü, care duceä o carte

de rugăciuni. Doi pagii îmbrăcați în negru urmäriaü din öre care distauä pre frumösa necunoscutä: ea mergeä la liturgia de diminëță, care erä anunțatä prin sunetulü clopotelorü unü claustru învecinatü.

Lui Aben-Hamet i-se päreä, că vede pre ängerulü *Israfil*. Și Spaniola fü surprinsä la vederea Abencerrageului, a cărui staturä nobilä erä înfrumșețatä prin turbanulü, îmbrăcäminteä și armele sale. Dupä ce se reculese din prima sa mirare, cu o mișcare linä și cu o încredere proprie tuturorü femeilorü acelei țeri făcü sëmnu străinului, sä se apropie de dinsa.

„Senor!” îlü agräi ea, „dta pari a fi sositü numai acum în Granada, și de aceea mi-se pare, că ai rätăcitü.”

„Domnitöre a florilorü,” răspunse Aben-Hamet, „tu care uimesci ochiulü omenescü, tu sclavä creștinä, tu, cea mai frumösä dintre feciöarele georgiane, ai gäcit'o. Da! eü isü străinü în această cetate, și am rätăcitü printre aceste palaturii, și nu mai potü regäsi Chanulü Maurilorü. Mahomed sä-ți atingä inima și sä-ți rësplätescä bunävoința ta!”

„Galanteria Maurilorü este cunoscutä!” răspunse Spaniola suridëndü, „dar eü nici nu suntü domnitörea florilorü, nici sclavä, și nici ași vrë sä füi recomandatä grației lui Mahomed. Urmözä-mi, Senor; voescü a te conduce însă-mi la Chanulü Maurilorü.”

Cu pași ușori merse ea înaintea Abencerrageului petrecëndu-lü până la pörta Chanului. Dupä ce l'a arätatü edificiulü, ea s'a depärtatü și a dispärutü în dosulü unü palatü.

(Va urmä.)

Diverse.

Pästrarea mirosului de trandafir. Trandafirii înfloriți se adunä pentru a pregatü din ei dulceturi, apă de rose și pentru a li-se pästrä foile uscate în säculețe (perinute de divanü).

Mirosulü celü plăcutü de rose se pöte pästrä și pre timpulü, cândü ele nu înflorescü, în modulü urmätöriü:

Luämü borcane de sticle cu gätulü largü, punemü unü rindü de sare și unü rindü de foi de trandafir, până îlü umplemü. Astupämü bine borcanulü cu dopuri de sticlä, plutä saü cu härtie de pergamentü. Cândü vomü deschide borcanulü la ernä, vomü avë unü mirosü multu mai tare și mai plăcutü ca acela din obicnuitele perinute saü säculețe umplute cu foi uscate de trandafir.

Bibliografie.

Indreptariu pentru predicatori, pentru de a aflä cu usiorintia cutare-v'a citutiune din sant'a scriptura în cartile nöstre rituali. De *Vasiliu Budescu parochu gr.-cat. în Ciulesci, în diecesa Oradei-Mari. Cu gratiös'a permisiiune a Prea Veneratului Ordinariatu gr.-cat. de Oradea-Mare, de sub 833—1891. Gher'ä. Imprimatu cu literile Tipografiei diecesane gr.-cat. de Gher'ä, 1891. Pretiulu 40 cr. — Auctorulü si-a prefiptü scopulü de a suplini lipsa unei edițiunii fömänesci a santei Scripturii așa, că îndrumä la locurile acelea ale cärfilorü rituale romäne, în cari se potü aflä singuraticiele pericope luate din sânta Scripturä. Unü*

scopu acesta forta laudabilu si folositoru. Exemplarele versiunii romanescei Clainiane a santei Scripturi sunt adeca forte rare, si de aceea s'a incubat in Clerulu nostru folosirea versiunii romanescei anglicane, era acesta e oprita din partea Scaunului Apostolicu. Suntemu informati, ca se pregatesce in Blasiu o editiune noua a versiunii Clainiane, pana acum celei mai bune, dar pana la implinirea acestei editiunii voru trece inca multu ani. De aceea nu putem, sa nu recomandamu brosuru dlui Budescu Clerulu nostru cu tota caldura.

Posta Redactiunii: Mai multor abonentu — cari ne-au cerutu cuitu pentru solviri, le facemu cunoscutu, ca de cuitu servescu recepisele de posta, cu cari ne-au trimisu banii. De aici trimiterea cuitelor umbla cu spese si perdere de timp. — **Dlul I. S. invetatoru in Ch.** — 1. Manualu, de care dorescei Dta, la noi pana acum nu esista. — 2. Catechismulu din cestiune inca e corospundetoru. In scolele poporale insa mai cu succesu se pote folosi catechismulu edat cu aprobarea Preav. Ordinariatu metropolitanu de Alba-Iulia si Fagarasu. Acestu catechismu se afla la tipografia Seminarulu din Blasiu in editiunea III cu pretulu de 30 cr. si 5 pentru porto. Invetatoru potu folosi intru catechisarea pruncilor cu multu fructu manualulu cateheticu de Basiliu Rauiu.

Catra on. cetitoru. La acestu locu damu raspunsu cu tota placerea la ori ce intrebare ni-s'ar pune din partea stimatorulu nostri cetitoru.

Editoru si redactoru raspundetoru:

Dr. Vasiliu Hossu.

Concursu. (8) 3—3

Pentru ocuparea postulu de conducatoru specialistu in ale comericiulu la „Reuniunea de consumu din Blasiu“ impreanatu cu unu salaru anualu de 1000 fl. v. a. pentru anul primu si % prevedute in statutele Reuniunii se escrie prin acesta concursu.

Competenții pentru acestu postu au de a-si asterne subscrisulu consiliu administrativu pana in 1 Septembrie st. n. a. c. petitiunile loru prevedute cu urmatoarele documinte:

- Estrasu matricularu de botezu;
- Testimoniu despre pregatirea, calificatiunea si praca comerciala;
- Adeverinta, ca posesede o cautiune celu puținu de 2000 fl. v. a. in bani gata, hartii de valore, realitati sau in garante;
- Adeverinta, ca e de nationalitate romanu sau celu puținu cunosce deplinu limba romana in vorbire si scriere.

Concursele suntu de a se scrie cu mana proprie.

Petitiunile comerciantiloru cridati si a acelor, cari din cauza detoriilor lor nu potu intreprinde nimic, nu se voru considera.

Blasiu, in 7 Iuliu 1891.

Consiliulu administrativu.

Nr. 278—1891.

(12) 1—3

Edictu.

Fiindu-ca Paraschia Trifu nascuta Corbu, gr. cat. din Bucerdea-granosă, de unu anu si doue luni s'a parasitu pre barbatulu seu legiuitu Constantinu Trifu greco-catolicu totu din Bucerdea-granosă, si nu se scie ubicatiunea aceleia, prin acesta se citeza, ca in terminu de unu anu si o zi sa se prezenteze inaintea subscrisulu Foru matrimonialu, caci la din contra procesulu divorțialu urditu in contra ei de catre barbatulu seu se va tractata si decide si in absenta ei.

Blasiu, in 19 Iuliu 1891.

Georgiu Barbatu,
adm. protop.

Nr. 2664—1891.

(11) 1—3

Escriere de concursu.

Prin acesta se escrie concursu la cincii stipendii de cate trei sute floreni v. a. din *Fundatiunea fericitulu Ioanu Daniel (Danuti)* de Fersigu cu terminulu de 20 Augustu a. c. st. n. inclusive pre langa urmatoarele conditiuni:

1. La aceste stipendii potu concurge numai tineri romani greco-catolici.

2. Dintre concurentii voru ave preferinta cei inruditi cu fericitul Fundatoru, dar si dintre acestia se voru considera in prima linie acei scolari, cari voru pute dovedi, ca suntu in legatura de consanguinitate cu Fundatorulu si dupa tatalu acestuia Vasilica Danuti din Fersigu si dupa mama lu Maria Buteanu din Somcuta-mare.

3. Concurentii trebuie sa dovedesca, ca au plinitu celu puținu anul alu 10-le de etate, si ca in anul scolasticu expirat 1890—91 au obtinutu din studii celu puținu calculu generalu de „bunu“, er din purtarea morala nota de celu puținu „legala“.

4. Cererile concursuale prevedute cu carte de botezu, testimoniu școlasticu, atestat medicalu, atestat despre averea si relatiunile familiare ale suplicantelu intariti de auctoritatea politica concurenta, si eventualu atestat despre legatura de consanguinitate cu Fundatorulu, au sa se asterna la subscrisulu Consistoru pana la terminulu memoratu. Cererile sosite mai tarziu nu se voru lua in consideratiune.

Blasiu, in 21 Iuliu 1891.

Consistorulu archidiececanu de A.-Iulia si Fagarasu.

Cu deosebita stima cutezu a incunoscinta pre
Veneratulü Cleru greco-catolicu,

ca precum si pana acum iaü asupra-mi gatirea de
iconostase, amvone, altare
si alte obiecte de ale instruirei interne a bisericelorü, in ce privesce lucrulu de mesariu si de sculptoru, de colorare respective de marmorisare si de prevedere cu icone sante, dimpreuna cu asezarea acelorü obiecte in fata loculu, precum si renovarea de iconostase cu prețurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servescu cu placere.

Iconostasele ridicate de mine in bisericile greco-catolice au castigatu recunoscere deosebita, si tote me indreptatescu la sperarea, ca Veneratulü Cleru me va impartasi ocaasional-minte de prețuita-i incredere. Silinta mea se va indrepta totu-deauna intr'acolo, ca si de aci incolo se meritu renumele celu bunu, care mi-lam castigatu pana acum.

Prin tarifulu de zone disparendu departarile, prin acesta capacitatea de concurenta mi-sa maritu.

Rogandu-me pentru prețuite comande sum

Oradea-mare, 28 Ian. 1891

cu deosebita stima

Carolü Müller,

auritoru si fabric. de recuis. biseric.

(4) 12—?

Fundata in an.
1858.

FRANCISCU WALSER

Liferantu de curte
alu Alteței Sale
imp. si reg. Archi-
ducele Josifu.

proprietariulu primei fabrici ungare de masine si recuisite de
pompieri, turnatoriu de clopote si metali

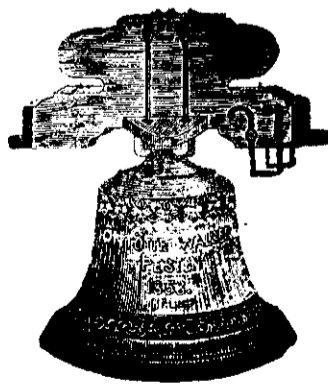
Budapesta, VII, strada Rottenbiller, Nr. 66

recomanda atentiei preanonatorulu domni preoti

TURNATORIA SA DE CLOPOTE

in care se fabrica atatu grupuri
catu si clopote singuraticu:
cu scaune de fieru patentate si cu
chivere (corne) scutite de frecare.
Fabrica a liferatu dela intemeierea
sa 1800 clopote mari de metalu,
intr'altelu si celu dela metropolia
din Bucuresci in greutate de 8000
kilograme.

Se afla umblatore scutite de
mirosu, arangiamente pentru bai,
conduce pentru apa si pompe
pentru fantani.

(2) 30—52

Preliminare de spese si Prețu-couranturi se trimitu la cerere
gratuitu si franco.

Distinsu in anulü 1855 la espozitiunea regnicolaru din
Budapesta pentru lucru escelentu, progresu si capacitate de concurenta cu
diploma cea mare de onore.